

Veiligheid en integriteit Defensie

Veiligheid en integriteit Defensie

Aan de orde is het **tweeminutendebat Veiligheid en integriteit Defensie (CD d.d. 10/09)**.

De **voorzitter**:

Ik zie dat we zijn aanbeland bij het tweeminutendebat Veiligheid en integriteit Defensie. De staatssecretaris is al in ons midden. Ik zie de heer Bolhuis aanwezig zijn namens PRO. Als we met elkaar zover zijn, nodig ik hem uit om zijn motie in te dienen. Gaat uw gang.

De heer **Bolhuis** (PRO):

Dank u wel, voorzitter. Dank voor het debat. We willen graag toch wat meer richting geven aan hoe we omgaan met de behandeling van zogenoemde burnpitmilitairen en ook aan de brief die is toegezegd. Vandaar de volgende motie, om wat meer snelheid en richting te geven en vooral om bestaande gevallen niet tussen wal en schip te laten vallen.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het ontbreken van blootstellingsgegevens niet in het nadeel van burnpitveteranen mag werken, maar dat dit in het huidige beoordelingskader wel gebeurt;

verzoekt de regering te onderzoeken of een regeling kan worden getroffen, met als uitgangspunt dat voor militairen die zijn ingezet in gebieden waar burnpits werden gebruikt, voorshands aannemelijk wordt geacht dat hun aandoening het gevolg is van deze blootstelling, tenzij Defensie concreet aantoont dat de aandoening in overwegende mate een andere oorzaak heeft, en de uitkomsten van dit onderzoek nadrukkelijk te betrekken bij de toegezegde brief van eind 2026;

verzoekt de regering in lopende zaken van burnpitveteranen de beoordeling van de casus met voorrang te behandelen en daarbij het voordeel van de twijfel bij de veteraan te leggen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Bolhuis.

Zij krijgt nr. 49 (37020-X).

De heer **Bolhuis** (PRO):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Het woord is aan mevrouw Nanninga namens JA21.

Mevrouw **Nanninga** (JA21):

Dank, voorzitter. De staatssecretaris heeft toegezegd om de Kamer uiterlijk 2026 nader te zullen informeren over de voortgang met betrekking tot het beëindigen van het gebruik van trackingapps door Defensiepersoneel. Wij willen graag concreet beleid zien met een allowed/forbiden-lijst. Hoe staat het daarmee, is mijn vraag.

Ik heb nog een motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat militairen vanzelfsprekend moeten voldoen aan strikte gedragsnormen, en pesten, intimidatie, racisme en andersoortig grensoverschrijdend gedrag moeten worden bestraft;

overwegende dat ideologische projecten geen plek mogen hebben in de krijgsmacht, vooral niet als deze militairen indelen in groepen van bevoorrechten en achtergestelden;

overwegende dat eenheid, de missie en kameraadschap centraal moeten staan;

verzoekt de regering te stoppen met afzonderlijke workshops en trainingen die gericht zijn op diversiteit en inclusie, microagressies, identiteitspolitiek en privileges;

verzoekt de regering professioneel gedrag te verankeren in de reguliere militaire opleiding en commandovoering,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Nanninga.

Zij krijgt nr. 50 (37020-X).

Mevrouw **Nanninga** (JA21):

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Ten Hove namens de Groep Markuszower.

Mevrouw **Ten Hove** (Groep Markuszower):

Voorzitter. Dank u wel. Ik heb één motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het Meldpunt Integriteit Defensie zich als een onafhankelijke stichting presenteert, echter is ondergebracht bij het Centrum voor Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP);

van mening dat de onafhankelijkheid vooral schijn betreft, aangezien meldingen via het externe CAOP terechtkomen bij de Centrale Organisatie Integriteit Defensie (COID), die rechtstreeks onder de secretaris-generaal van Defensie valt;

constaterende dat misstanden hierdoor niet altijd gemeld worden;

verzoekt de regering het Meldpunt Integriteit Defensie zo in te richten dat dit volledig onafhankelijk adviseert, functioneert en rapporteert,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ten Hove.

Zij krijgt nr. 51 (37020-X).

Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Boon namens de PVV.

De heer **Boon** (PVV):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb één hele motie.

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Defensie de komende jaren fors wil groeien en daarvoor in hoog tempo grote aantallen nieuwe militairen moet opleiden;

constaterende dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid in het rapport Oefenen in balans waarschuwt dat verkorte opleidingen de ervaringsopbouw van militairen onder druk zetten en daarmee gevolgen kunnen hebben voor de veiligheid;

verzoekt de regering personeelsdoelstellingen niet ten koste te laten gaan van kwaliteit, veiligheid, ervaringsopbouw en eindkwalificaties van de militaire opleidingen;

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:

Deze motie is voorgesteld door het lid Boon.

Zij krijgt nr. 52 (37020-X).

De heer **Boon** (PVV):

Voorzitter, tot zover.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik schors vijf minuten voor de beantwoording door de staatssecretaris.

De vergadering wordt van 17.17 uur tot 17.23 uur geschorst.

De **voorzitter**:

Ik heropen de vergadering. Ik geef het woord aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris **Boswijk**:

De voorzitter heeft geen mening, hoorde ik.

De **voorzitter**:

Dat is waar. Ik heb er in ieder geval geen briefjes voor nodig, excellentie.

Staatssecretaris **Boswijk**:

Ik hou het kort.

De **voorzitter**:

Graag.

Staatssecretaris **Boswijk**:

Voorzitter. Allereerst dank voor het goede debat dat we hebben gehad.

Laat ik beginnen met de motie op stuk nr. 49 van de heer Bolhuis. Op verzoek van de Kamer heb ik gesproken met veteranen die burnpitklachten hebben. We hebben de Kamer ook toegezegd dat we nog een keer goed kijken naar hoe we dat doen, naar hoe buurlanden dat doen en naar wat de laatste medische gegevens zijn. Ik heb de Kamer toegezegd om u hier voor het einde van het jaar over te informeren. Ik ben het helemaal met u eens: als we het willen veranderen, dan zullen we het goed moeten doen. Het vraagt ook tijd om daar goed onderzoek naar te doen en de juiste experts erbij te betrekken. Als mensen zich bij ons melden, zullen we daar altijd individueel naar kijken. Ik heb één kleine opmerking over de motie van de heer Bolhuis. Er staat ook het zinnetje in: "(...) tenzij Defensie concreet aantoonst dat de aandoening in overwegende mate een andere oorzaak heeft." We moeten constateren dat wij als Defensie dan wel over alle medische gegevens moeten kunnen beschikken. Wij kunnen als Defensie natuurlijk niet mensen dwingen om hun medische gegevens te delen. Maar ik snap de richting waarin de heer Bolhuis wil. Dat is ook de richting waarin wij willen. Met die kanttekening erbij kan ik 'm oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 49 krijgt oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 50.

Staatssecretaris Boswijk:

Dat is de motie van mevrouw Nanninga. Hier hebben we het in het debat ook uitgebreid over gehad. Wij weten gewoon dat bepaalde workshops over diversiteit en inclusie juist kunnen bijdragen aan professionaliteit en leiderschap. Soms is het juist goed om bepaalde trainingen en opleidingen specifiek op bepaalde groepen te richten. Onze ervaring is dat dat heel erg goed werkt en dat dat ook effect heeft. Ik moet deze motie dus helaas ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 50: ontraden.

De motie op stuk nr. 51.

Staatssecretaris Boswijk:

Dan heb ik de motie op stuk nr. 51 van mevrouw Ten Hove. Inderdaad, wij hebben het hier in het debat uitgebreid over gehad. Ik heb toegezegd om dat nog eens een keer goed tegen het licht te houden en de Kamer daarover te informeren. Deze motie is eigenlijk in lijn met die gedachte. Ik wil niet de indruk wekken dat het nu niet functioneert, maar we hebben wel gezegd dat we het goed tegen het licht gaan houden, omdat het voor de geloofwaardigheid van de procedures en meldingen altijd goed is als mensen zich veilig voelen om een melding te doen. Deze motie kan ik dus oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 51: oordeel Kamer.

Tot slot de motie op stuk nr. 52.

Staatssecretaris Boswijk:

De motie op stuk nr. 52 is van de heer Boon. Ook hier hebben we het in het debat uitgebreid over gehad. Ik denk dat ik helder moet maken dat wij de veiligheid continu in het oog houden, dat wij daar nooit concessies aan doen, dat wij inderdaad wel genooddaakt zijn om opleidingen slimmer in te richten en dat ze daardoor ook korter zijn geworden. Ik wil dus niet de indruk wekken dat het verkorten betekent dat we concessies doen aan de veiligheid. Die indruk werd in het debat soms wel een beetje gewekt. Dat is echt niet zo. Wat de heer Boon hier stelt, is echter in lijn met ons beleid. Ik kan deze dus ook oordeel Kamer geven.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 52 krijgt oordeel Kamer. Bent u daarmee aan het einde van uw beantwoording?

Staatssecretaris **Boswijk**:

Nee. Ik heb nog een vraag staan van mevrouw Nanninga over die trackingapps. Dat is een zeer terechte vraag. Ik heb beloofd om hier aan het einde van het jaar op terug te komen. Dat wordt goed uitgewerkt. De suggestie die mevrouw Nanninga heeft gedaan, nemen we ook serieus mee. Ik wil het alleen wel op een goede manier doen. Ik wil kijken wat werkt, wat specialisten ervan zeggen en ook hoe andere NAVO-bondgenoten daarmee omgaan. Je hebt namelijk ook weleens gecombineerde missies. Maar de suggestie die mevrouw Nanninga heeft gedaan, is een hele terechte, denk ik. Die nemen we dus mee en ik hoop er voor het einde van het jaar op terug te komen.

Dank u wel.

De **voorzitter**:

Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminutendebat.

De beraadslaging wordt gesloten.

Over de ingediende moties zal volgende week dinsdag worden gestemd. Ik schors een enkele minuut. Dan gaan we aanvangen met de eerste termijn van de begrotingsbehandeling Defensie. De vergadering is enkele minuten geschorst.

De vergadering wordt van 17.27 uur tot 17.32 uur geschorst.